

GORE SRCA!

VJERSKI LIST

Poljtarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 5 lira,
u Jugoslaviji 2.— dinara

Pretpata za svaki mjesec 12
lira, u Jugoslaviji 6.— dinara

Oglasi stoje 10 lira za svaki
mm visine u širini i stupca

God. II. Broj 8.

--- Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjeseca. — Rijeka 15. travnja 1947.

Prva godišnjica našega lista

Dne 1. travnja ove godine navršila se je godina dana, otkada je počeo izlaziti naš list »Gore srca!»

Prvi je broj izašao dne 1. IV. prošle godine i to u Trstu. Naš je početak bio skroman i pun poteškoća, a zato i smion. Mnogi su nam prijatelji prorokovali brzi svršetak, ali mi se na to nijesmo obazirali. Odgovarali smo obično, da i oni, koji traže lijekove, znadu, da neće zauvijek živjeti, a ipak ih traže. Međutim mi smo gojili u sebi vjeru u budućnost i pouzdanje. Prva godišnjica dokazuje, da je to naše pouzdanje bilo opravdano.

Bez poteškoća nijesmo bili ni u početku ni kasnije. Našli smo tu i tamo na nerazumijevanje s jedne i druge strane. Ali to je bilo samo privremeno i prolazno. Uvidjamo su ljudi uvidjeli, da s'jose se nije rodio, iko bi svim ugodiše.

S druge strane imali smo kroz ovu prvu godinu također mnogo

utjehe i zadovoljstva. Dobili smo od svojih pretplatnika i čitalaca ogromni broj pisama, u kojima su oni isticali svoje zadovoljstvo s uređivanjem lista. Narod je već od prvog broja dalje veselo prihvaćao list »Gore srca!«, premda skroman po opsegu i kao polumjesečnik. Od svog početka se je naš list širio, sam svojom snagom, sve više, bez ikakve reklame i propagande. Počeli smo — za pokus — sa 6000 primjeraka, a sada je list dosegao nakladu od 12.000 istisaka. Ispočetak je bio namijenjen u glavnom Istranima, a poslije je postao opće-hrvatski vjerski list. Kao takvom nije naklada nipošto velika, ali ona stalno raste. U prvom redu moramo kod toga zahvaliti i zahvaljujemo mnogo našim povjerenicima i širiteljima, koji se trude, jer znadu, da rade time za čast Božju i za dobro naroda.

Uredništvu

Božji putevi

Sigurni smo, da su mnogi mladići i djevojke, kad su pročitali u prošlom broju članak o ljubakanju, rekli ili barem pomislili: Kako ćemo se onda oženiti i udati, ako si već zarana ne smijemo izabrati ženidbenog druga i s njime voditi ljubav? Mnogi mladi ljudi, koji su inače i dobri te im nije stalo do lakoumnog ljubakanja, doista tako misle. Mladići se naime boje, da će im djevojku preuzeti drugi i odvesti je; a djevojke se strasne, da si kamije neće više moći naći muža, ako si ga odmah u prvoj mladosti ne osiguraju. Zato bismo današnjem čitauku rado pokazali, da je takvo mišljenje krivo i strah neutemeljen.

Mi kršćani vjerujemo u Boga i njegovu Providnost, »koja se prostire u njenu moć od jednoga kraja do drugoga i najbolje uređuje sve« (Mudr. 8. 1). Bog je naš Otac i mi smo njegova djeca, za koju se On brine velikom ljubavlju.

Kršćanski mladić i kršćanska djevojka znadu, da misa sami sebi prepusti: oni vjeruju, da imaju predobrog Oca na nebu, koji ih ljubi i vodi brigu o njima. Oni se doduše brinu za život i svoju budućnost, ali ne čine to tjeskobno, kao da je sve to samo od njih odvisno, nego se odano prepustaju u ruke Providnosti Božje, koja najmundrije upravlja njihovim životom. Ne boje se za svoju budućnost, jer znadu, da će biti za njih najbolje ono, što bude Bog odredio ili dopustio.

Zato se dobri mladi ljudi, koji su još daleko od svih mogućnosti i izgleda na ženidbu, ne upuštaju u lakoumno ljubakanje i prijateljevanje s osobama drugog spola. Dragocjeno vrijeme prve mladosti ne gube u ljentarenju, u pogibelnim i prekomjernim zabavama, u ludorijama i ispraznostima, nego si kao marljivo pčelica sakupljaju korieno znanje, koje će im biti potrebno u životu i zvanju, za koje ih je Bog odredio. Kod toga ne zanemaruju odgoj srca i volje, koji će ih osposobiti da jednom postanu poštenji ljudi i dobri kršćani. Sve ostalo prepustaju Providnosti Božjoj, koja će im u svoje vrijeme pokazati put, kojim treba da idu kroz život, te će im dovesti zaručnicu (zaručnika), kakvog su svojim životom u mladosti zaslužili, ako ih Bog bude zvao u ženidbu. Jer je Bog onaj, koji dobrim mladim ljudima izabire ženidbenog druga preko dobrih roditelja, dobrih prijatelja i drugih mudrih osoba, kr je se boje Boga i žele mladim ljudima pravu sreću. Bog uređuje sve prilike mladih ljudi tako, da se u svoje vrijeme nadu oni, koje je odredio, da dođu skupa te se povežu u svetu ženidbu, i ako se prije nikada nisu vidjeli, ni poznavali, ni tražili i takve su ženidbe najsigurnije.

To ćemo sada pokazati s nekoliko lijepih primjera.

Kad se je imao ženiti car istočnog rimskog carstva Teofil, reče mu njegova majka Eufrozina ljubljivošću ozbiljnošću: »Sine moj! Došlo je vrijeme, da se pobrineš, ko će te naalijediti i biti tvoj bahtinik. Ja sam sabrala najbolje djevice: na istoku i naredila, da se skupe u najljepšoj dvorani na carskom dvoru. Moli se Bogu, da dobro izabereš; jer znaš, da je to za te znamenitije i teže nego li višaditi nad čitavim carstvom, što počiva na tvojim leđima.«

»Predraga majko!« odvrsti Teofil, »Zec imam! otkrije oči, da upoznam jednu drugu nego li muški. Ti si se zav-

da i previše brinula za moju sreću, zato te i sada od srca molim, da mi u ovoj teškoj stvari, u koju se ne razumijem, budeš svojim mudrim savjetom u pomoći.«

»Drago volje, sinu!« odvrsti carica. »Evo, tu ti je popis svih djevojkica, koje sam sabrala, njihova imena i prezimena, njihov život i ocjena. Kad taj popis čitavo pročueš, uzmi ovu zlatnu jabuku ukrašenu dragim kamenjem, i podaj je kao znač ljubavi svoje onoj, koju izabereš.«

Mladi car stane pročitavati popis a najvećom pažnjom, dok se nije znao napamet. Uto se primakne dan, da izabere zaručnicu. Otiđe u dvoranu, prođe redovima skupljenih djevojkica, pa se zaustavi sad kod ove sad kod one razgovarajući i zabavljajući se s njima. Minoge su ga svojom ljepotom, veselešću i dragocnjim znanjem. Ta svaka je na tom tržištu iznijela sve, što je dobra i lijepa imala na sebi. Napokon dođe Teofil k jednoj, koja se zvala Teodora. Ta je bila u popisu prikazana kao najrazbortija, najkrepkija, najlijepa i odgojena između svih, premda su je druge natkriljivale teletom ljepotom. Sed se u mladoga cara stanu obrti oči a razumom Rezum je bio za Teodoru, a oči su se nehotice otimale za drugu: Marba se trajala nekoliko časaka. No napokon se car svlada, te odlično stupi pred Teodora govoreći: »Kad bi se imalo ženiti samo tije, morala bi te drugima usupiti mjesto. Ali ako te odlična ima srećom vezom svržati i dođe, poradi tvojih čudnih vršina tebe idu, poradi mjesto. Teodoro, ti ćeš biti moja, a ja u biti tvoj!« To rekavši predaše joj jabuku.

Mladi je car dobro pogodio. Teodora je bila jedna od najmudrijih vladarica, što ih je ikada sjedjelo na carskome prijestolju. Svome je mužu bila varda najbolja žena i mudra pomoćnica, a ljubav, kojom ga je ljubila, bila je više ljubav drugarke, nego li seksualne žene. Tako je Teofil, po naše Bogoljub, dobio od Boga kao nagradu za svoj bogoljubni život i držanje četvrte zapovijedi Božje u Teodori, po naše Božidarki, doista velik dar Božji.

Nedavno smo čitali u našem podlistku kako je divno postrbio Bog za pobožnog Tobiju i krepčunu Saru u Starom Zavjetu. On je odredio Tobiju za Saru i Saru za Tobiju, pa je tako vodio njihov život, kako nego li njihove korake, da su se našli, uzljubili i uzeli, a da se prije nisu ni poznavali ni tražili.

Predivan primjer jesu i roditelji sv. Terezije od Djeteta Isusa. Obično se htjelo stupiti u samostan i u djevoičanstvu služiti Gospodinu. Ali je Bog imao drukčije namjere s njima, te je tako vodio njihove korake, da ih je doveo u sv. ženidbu. Mjeseca rujna 1842. godine pokucalo je plemeniti mladić Lajo Šarutin u Alansovu u Francuskoj na vrata samostana Velikoga Sv. Bernarda u Alpama, da bi ga primio među redovnice. Ali pošto nije svršio latinsku školu, želja mu se nije mogla ispuniti. S druge strane je u istom gradu Alansovu nekoliko godina kasnije molila za primitak u samostan pobožna djevojka Zelija Guerin, ali časna majka poglavarica joj je odlično odgovorila, da nije volja Božja. Poslije tog neuspjelog pokušaja djevojke je često molila u sebi ovu molitvu: »Bože, kad nisam vrijedna, da budem tvojom zaručnicom, to ću se udati, da izvršim tvoju svetu volju. Tad mi daj, molim te, mnogo djece, i da sva budu tebi posvećena. I Bog je uislišao njezinu molitvu i poslao joj zaručnika, Laju Martina, koji je bio nje dostojan i ona njega S njim je osnovala uasnu obitelj, i koje je niklo devet blizkih cvjetova, od kojih je najmilija, sv. Terezija od Djeteta Isusa, zadivio, kako je poznate, cijeli svijet.

Kod ovakvih primjera dolaze nam (Nastavak na 3. strani).

Molitvenik: „Oče, budi volja Tvoja!“

NOVO PETNAESTO IZDANJE

Napokon je Književno društvo sv. Mohora za Istru, sa sjedištem u Pazinu, dobilo veću količinu molitvenika »Oče, budi volja Tvoja!« novog, petnaestog izdanja, tiskanog u Trstu.

Molitvenik je »Oče, budi volja Tvoja!« napisao poznati biskup Dobriča. U raznim izdanjima bio je jezikovno usavršen, a sadržaj je naročito u ovom mnogo upotpunjen. U Istri je to najpoznatija, najmilija i najraširenija knjiga. Među drugim hrvatskim molitvenicima odlikuje se svakovrsnim duhovnim uputama i time, što je to također liturgijski molitvenik. Prema tome taj molitvenik nije samo skup molitava i pjesmica, nego je također duhovni vođa u svim prigodama života. Pisan je tako, da za neke nije previsok niti za učene prenizak. U svim se uputama opaža duboka pobožnost i dušobrižnička praktičnost biskupa Dobriče. — U Istri se taj molitvenik već davno upotrebljava također kao liturgijski molitvenik u crkvi. On prati čitavo krcež čitavu crkvenu godinu.

U oblicima i molitvama izjednačen je taj molitvenik jezikovno s ostalima hrvatskim molitvenicima, tako da se može bez smetnje upotrebljavati u svim hrvatskim zemljama.

Poslije preporuke bivših istarskih biskupa Fogara i Federzollia donasla u predgovoru na 7 stranica životopis biskupa Dobriče. Zatim dolazi razmišljanje o molitvi i posebje prekrasna molitva za dar bogoljublja. Onda dolaze na red uz upule po dvije jutarnje i dvije večernje molitve uz razne dnevne molitve. Zatim dolazi nauk o sv. misi i troje misne molitve: 1) sa razmišljanjem misle i smrti Isusove, 2) kako ih svećenik govori, pri čemu su pojedini dijelovi uzeti iz misa sa najljepšim sadržajem, 3) kako ih svećenik govori, kad misli za pokolne u crnoj boji, a tu je također sadržajeno i nadomak od »Oče, budi volja Tvoja!« i »molitva za sve vjerne mirve«.

Zatim su nadodane sve molitve, koje se obično ude napamet, poredane posebnim redom, a isa njih dolaze uz bogate duhovne upute molitve za sv. Isusovje i priebst.

Poslije je napisan poklon presv. Trojstvu (Tebe Bogu hvalimo), obnova krsnoga zavjeta, poklon presv. Oltar-

skom sakramentu, presv. Srcu Isusovu (sa slikom Dobroga Pastira i sa litanijama i drugim molitvama), zlatna krunica, Muka Isusova po Mateju, Krizni put (sa slikama), pjesma na čast sv. Križu i litanije muče Isusove, blagdani Gospodinovi i sve'a vremena, pobožnost Majci Božjoj, krunica (na dva načina), pobožnost svetim anđelima, štovanje svetih sa litanijama i raznim molitvama, pobožnost za bolesnike i umiruće (uz preporuku duše), pobožnost za mrtve (sa svim pogrebnim molitvama) i popodnevna javna pobožnost. To je tek ukratko spomenuto, da nabrajamo ne zaguše povelike prostora.

Na koncu su nadodane večernje sa psalmima za nedjelje i za sve glavne blagdane u godini. Pjevanje večernja misa se posvuda uvedu sa veseljem naroda, jer se tako u obični popodnevni blagoslov unosi nešto novo. Psalmi su uzeti iz Šaričeva prijevoda, ali su popopravljeni tako, da su izjednačeni s novim psalterijem. Samo oni, koji su već tiskani u novom hrvatskom obradniku, uzeti su odnane nepromijenjeni. U večernjama su doneseni svi dijelovi od početka do konca.

Na koncu donasla molitvenik pjesme i odgovaranje sv. mise u latskom i staroslavenskom jeziku uz razne dijelove sv. mise u ta dva jezika.

Kazalo je tako priredeno, da se sve može brzo naći.

Molitvenik je vezan ukusno u žvrtvenom platnu sa zlatnim križem i naplonom i sa jednom vrpcom. Molitvenik ima više 500 stranica (491), tiskan je na poluinom papiru sa 26 slika i sličica i s mnogim ukrasima i sa crtamama, koje okružuju sve stranice, od kojih su prve četiri tiskane u dvije boje. Slova su lijepa, moderna — u onom štivu, koje se često čita, veća i krupnija, a u drugom štivu manja, ali jasna i čitljiva. Kod naslova i uređivanja pizilo se je mnogo na ukus.

Cijena je svakom takvom molitveniku u Jugoslaviji 74.— dinara bez otpreme i poštarine. U Istri je obzirom na valutni i fin. stanje cijena 138.— lra više otprema i poštarina. Naručuje se kod Književnog društva sv. Mohora za Istru — Pazin (Istra) ili kod Uprave »Gore srca!« — Pazin (Istra). Župni

ŽIVOT S CRKVOM

APOLOGETSKI KUTIĆ

Teorija evolucije i vjera

DRUGA NEDJELJA PO USKRŠU

(Dne 28. travnja 1947.)

Sv. misa počinje riječima: »Mloda je Gospodnja puna zemlja; rijeke Gospodnju utvrđena su nebom, aletuja, aletuja. Raduje se, pravednici, u Gospodnju čestitima doljkuje pohvala.«

U poslanici (bl. Petra apostola) opisuje se Isusov poniznost: »Kad su ga psovali, nije uzvracao povskom; kad je trpio, nije prijetio... Na svojem tijelu ponese naše grijehe na drvo, da umremo njegima, a živimo pravdi... Prije su bili ljudi kao zalutale ovce, a poslije su se obratili »k pastiru i čuvaru svojih duša.«

U evanđelju (po Ivanu 10, 11 do 16) prikazuje nam se Isus kao dobar pastir, koji spozna svoje život za ovce svoje, a ne bježi od njih kao najamnik kad vidi, da dolazi vuk. On je »duboko duhovno povezan sa svojim ovčama: On poznaje njih i one poznaju njega, kao što i Otac poznaje njega i on Oca.« U tom duhovnom jedinstvu nalazimo divnu lepotu. On hoće da sve privuče se sebi, da bude »jedno stado i jedan pastir.«

U prikazivanju kaže misnik: »Bože, Bože moj, k Tebi ranim i u tvoje ime dižem ruke svoje — aletuja.«

TREĆA NEDJELJA PO USKRŠU

(Dne 27. travnja 1947.)

Sv. misa počinje riječima: »Poklikni Boga, vna zemlju, pjevajte psalme imenu njegovu, aletuja — Rečite Bogu: kako su uzvišena djela tvoja, Gospodine! Radi velike slave tvoje, moraju ih se pokloniti i neprijetelji tvoji.«

U poslanici opominje nas sv. Petar, apostol, da se »državamo od

(Nastavak sa 1. strane.)

na pamet riječi: Duhu Svetoga: »Blago čovjeku, koji ima dobrog ženu... Dat će se onomu, koji se uoči Gospodina, kao nagrada za njegova dobra djela« (Strah 26, 1—3). Učenici Palacije, bogoslovac 16. stoljeća, piše: »Dobra je žena za muža i dobru znak, da su među izabranicima i Božjim, jer dobra žena daje Bog izabranicima svojim, koji su to zaslužili.«

Kada to znamo, onda nam je jasno, da se dobre žene i dobri muževi ne ištu po plesovima i zabavama, niti se oni štiti lakoumnim ljubakanjem, nego samo poštenim kršćanskim životom, koji dovodi blagoslov Božji. Neka se zato naši mladi ljudi ne boje, da se neće ozreni ili udati, ako u svojim mladim godinama ne ljubakuju. Naprotiv, to će ih očuvati mnogih zaračaranja, i nesreća, a u svoje vrijeme dovest će ih Bog ženidbenog druga, s kojim će osnovati sretnu obitelj. Pa ako po Božjoj volji i ostanu neoženjeni ili neudate, bit će sretniji i zadovoljniji od onih, koji su si ljubakanjem spremili pakao u ženidbu. L. J.

Učelnosti poučda i da našo vladanje bude dobro tako da stećemo priznanje među nezabodolcima« (onima, koji ne vjeruju). »Jer tako je volja Božja, da nezanje bezumnika usutkate dobrim djelima.«

Odmah poslije poslanice čita svećenik: »Gospodin posla izabavljenje puku svojemu... Trebalo je, da Krist trpi i uskrsne iz mrtvih i tako da uđe u slavu svojlu.«

Evandjelje (po Ivanu 16, 16—22) pripovijeda nam, kako je Isus spremio učenike na svoj odlazak u Ocu. »Malo i nećete me vidjeti... Jer idem k Ocu.« — »Zaista vam kažem, da ćete vi plakati i jaukati, a svijet će se radovati.« — »Ali ja ću vas opet vidjeti i tada vnaše će se žalost okrenuti u radost i vaše radosti neće nitko uzeti od vas.«

Roman o Bernardici

Jedan od najznamenitijih njemačkih pisaca današnjeg vremena Franjo Werfel napisao je roman o Bernardici pod naslovom »Das Lied von Bernardette« (Pjesma o Bernardici). Preveden je i na talijanski (Izdao ga je Arnoldo Mondadori. Stoji 625.— lira). Prema tom romanu napravili su i film o Bernardici Werfel je živio. Zato ga je prognozirao »Gestapo«. Kad je posljednjih dana lipnja 1940. pala Francuska, bježao je sa svojom ženom prema jugu Francuske. Htio je preko Španjolske pobjeći u Portugal. No konzul tih država njemu su nikako htjeli dati vizu. Osim toga njemačke su čete bile zaposjele na granici grad Hendaye. Oešte su bile pune izbjeglica. Među njima su bili Francuzi, Belgijanci, Holanđani, Poljaci, Čehi, Austrijanci, čak i Nijemci, koji su bili prognani iz Njemačke. Bilo je među njima i vojnika francuske vojske, koja je bila potučena. Na cestama su stajali nepomični automobili, kamioni, motocikli, jer nijesu imali benzina da prosiđje put. U tom netežu je pisac bježao dalje i dalje. Nigdje nije mogao naći zakloništa da prespava. Sve je bilo natrpano ljigunom. Bilo je teško naći jednoga sololca, da pobjeći prospavaš noć. Ljudi tako našao je na ljude, koji su mu savjetovali, da podje u Lurd, jer bi se ondje mogao negdje smjestiti. I pošao je u Lurd. Tu ga je obuzela velika tjeskobna, jer nije znao, što da dalje učini, da si kao Židov spasi život. Jednoga je dana razgovarao sa svojom teškoću sudbini. I došao je do odluke: Zavjetovao se je, da će jedinu svojicu dijelom proslaviti Lurdsku Gospi, ako mu uspije je doći do obale Amerike. Počeo je proutavati život Bernardice, lurdskoga čudesa, upoče svo, radi čega je Lurd postao gradom, poznatim po cijelom svijetu u. Medjutim mu je uspjelo prebaciti se u Ameriku, to je u svibnju 1941. u Los Angelesu napisao roman o Bernardici. Knjga, da se to najbolje djele tog velikog njemačkog pisca. Tai

Teorija evolucije (razvoja, descenden-cije) je znanstvena hipoteza (pretpostavka, mišljenje), koja tumači, da se je biljni i životinjski svijet na našoj zemlji kroz milijune godina razvio od najjednostavnijih praoblika do današnjih oblika. Predmet znanstvene prirodoslovne teorije evolucije nije tumačenje porijekla života na zemlji iz neorganske (mrtve) tvari.

Dokaze za svoju teoriju crpe evolucionisti iz paleontologije (nauke o otkamenim) — fosilima — u zemaljskoj kori, iz ispodne morfologije (nauke o oblicima), iz biologije (nauke o načinu

života) i iz ontologije (povijesti razvoja pojedinačnog bica).

Učenjaci evolucionisti pitali su se, daš dalje, da li su se današnje biljne i životinjske vrste razvile iz jednog ili više praoblika. Velika većina današnjih evolucionista stoji na stanovitu, da postoje evolucija samo u okviru nekih danih praoblika vrste.

Znanstvena teorija evolucije ide natrag do francuskog prirodoslovca Lamarck-a (1744.—1829.), koji je tumačio, da živa bica razvijaju svoje organe prema potrebi, prema prilikama, u kojima žive. Kasnije je engleski prirodoslovac Darwin (1809.—1882.) iznesao svoju takozvanu teoriju prirodne selekcije (izbor). Po toj teoriji ostaje u bezbrojnim oblicima i vrstama samo ono u životu, što je najpodnesljivije i najjače u borbi za opstanak. Ni Lamarckizam ni Darwinizam ne zadovoljavaju stroge učenjake u tumačenju porijekla vrste, iako ne zabacuju potpunoma te teorije. Ima u tim teorijama kojšta, što stvarno postoje, iako nije sve onako, kako tumače i jedna i druga teorija. Kad današnji priznati učenjaci — istraživači prirode postoje razna mišljenja o postanku i razvoju vrsta u biljsnom i životinjskom svijetu, kao što ima i pristaja teorije kontracepcije, koja tvrdi, da vrste ostaju uglavnom nepromijenjene.

Koje stanovite zauzima naša vjera prema svim tim teorijama, hipotezama?

O tom piše jedan katolički učenjak, pristaja evolucionizma, ove riječi: »Kršćanin može bez bojazni pratiti napredak u znanstvenoj teoriji evolucije. Ta znanstvena napredak neće nikada doći u sukob, u protuslovlje s kršćanskim svjetovnimazorom, koji je neizmerno uzvišen i neovisan od promjena ljudskih tijela.«

Već sv. Augustin — rijetki velum — je pred više od petnaest stoljeća kazao, da je Bog do prirodi kreće, iz kojih su se razvili bica. Ista misao iznosi najveći kršćanski filozof srednjeg vijeka sv. Toma Aquinas.

Pa i sv. Jeronim kaže u svojoj knjizi »O postanku vrsta« (1859.): »Zaista divna je misao, da je Stvoritelj udahnuo klicu sveukupnog života, što nas okružuje, samo maleom broju ili samo jednom jedinom obliku, i da se je na našem planetu, dok se on vrti sljedećim nastrožec zakone teže, razvio bezbrojni broj najbještijih i najdivnijih oblika i da se još uvijek razvija.«

Naša vjera ne osuđuje teoriju evolucije, koja se krće u strogim znanstvenim granicama. Slobodno je držati, da se je svijet biljna i životinja razvio iz negdajšnjih praoblika. To mišljenje razvemo umjereni transformizam, ukoliko se pretpostavlja i drži, da je Bog pčetnik svega.

Tvrditi na temelju teorije o razvoju, da nema Boga, to nije znanost. To može biti mišljenje, tvrdnja bez dokaza, ali nikada prava znanost.

Smrt pravednika

(Sršetak)

Približavao se Vazam. U Jeruzalemu sastalo se je mnoštvo hodočasnika iz svih židovskih pokrajina, da bi u templu darovali svoje darove. Nekoliko dana prije blagdana rekao mi je Pilat Zalosno: »Znakovi za Isusa su žalosni. I njegova je glava postavljena kao dar. Možda će ga još ove noći izručiti velikim svećenicima.« Zgrogila sam se, kad sam čula ove riječi i ponavljala sam svoje pitanje:

»Zar ne, da ćeš se zauzeti za njegova?«

»Hoće li ti to biti moguće?« odgovorio mi je trpkom moj suprug.

Nastupio je noć: mir. Ali tek što sam legla, već su me okruživale čudnovate stvari. Vidjela sam Isusa. Bio je takav, kako je Salomo opisivala svojega Boga. Očuhije mu je bilo svietlo kao sunce. Nošao su ga krila kerubina, zareći su ga plameni okruživali i stajao je vrh oblaka.

Kada je zora zarumjela vrhove templu, ustala sam i postajala, ali moj je srce bilo puno strahovitih slika. Najdomn čujem iz sredine grada buku i šum, koja je dolazila sve bliže i bliže. Duskora su se stale tresi miramorne stubu pod stopama velikog mnoštva,

koje se je uputilo ravno u palaču suda. Obuzeo me je smrti strah. Uzmem u naručaj svoje drago dijete, koje se je mirno pokraj mene igralo. Uputim se k svome mužu. Kad sam došla do sudbene palače, začujem veliku buku, tako da se nisam usudila stupiti unutra. Odustranim samo škrletnu zavjestu, koja se visjela pred vratima. O Fulvijo, što sam vidjela u dvoran! — Poncije je sjedio na stolici od slonove kosti, a pred njim je stajao svezanih ruku, razgaljenih haljina, krvava čela: Isus Nazarenc. Bio je potpuno miran, nije pokazivao ni ponosa ni straha, bio je miran kao nevinst i predan poniznosti.

Oko njega je divljala rulja, koja je je dovela do sudbene palače. Među njima je bilo nekoliko svećenika, pismoznanaca i farizeja, koji su na čelu nosili široke trakove ili listice, na kojima su bile neke riječi njihove vjere ili zakona. Svi su pokazivali veliko neoprijateljstvo. Želja za osvetom čitala se u njihovim plamenim očima. Činilo se, kao da su svi paklenski duhovi ujediniili svoje glasu u njihovom grozovitom tuženju.

Dalje nisam mogla slušati. Pozvala sam ropkinju i poslala je uome su prugu s molbom, da bi me na kraju

saslusao Osvetio je sudbenu dvoranu i došao k meni. Pala sam na koljena pred njim govoreći: »U ime sveca. Što ti je milo i drago na ovom svijetu, u ime našega djeteta čuvas se, da ne budješ pomogao smrti ovoga mudraca, koji je sličan neumrljiv bogovima. Vidjela sam ga noćas u sanjama okružena najvećim veličanstvom, kako je sudio čovječjem rodu, koji se je pred njim trese. A među nesretnim spomena u govećem tvrdnju prepoznao sam obrazce svih, koji sada zaživljavaju njegovu smrt. Oh, čuvas se, da se ne dotakneš njega svojom grešnom rukom. I jedna sama kapljica njegove krvi donijela bi ti pogubljenje.«

»Pa ipak mi neće biti moguće spasiti ga«, odgovorio mi Poncije. »Ali budi mirna, draga Klauddio! I u vrt s djetetom Tvoje oči nisu stvorene za to, da bi mogle gledati ovako krvave slike.«

Ostavio me je. Bila sam u smrtim mukama i teškoćama. Isus je još uvijek stajao pred sudom. Ponizivali i sramotili su ga vojnici i cijeli narod Ništa ne može usporediti s njihovom mržnjom. Na njemu je bilo nebesko strpljenje. Njegove oči, koje su udahnule život mrtvoj kerči Jairovo, počivale su na njegovim neprijateljima, pune neizrecive ljubavi i rajskoga pokolja. Sigurno je bilo da je trpio, ali je trpio s veseljem, i činilo mi se, da je njegova

duša uridignuta u neznane visine kao čisti plamen svetoga dara.

U sudbenoj je palači vrvjelo od množine ljudstva. Bilo ih je mnogo, od svega gore Siona, gdje je stajao templu, do sudbene palače, i mnoštvo je raslo i raslo i uvijek su se čuli novi glasovi vikne i buke protiv Krista — Moj suprug umoran i prestrašen — popusti. — O strašni i nesretni uro, koja si upisana u knjigu vječnosti tko može opisati tu grozotu?!

Pratila sam očima onoga, kojega su napokao odveli u smrt — ali brzo su mi oči zamlele, koljena su mi klekala, srce mi je prestalo kucati, i mislila sam, da ću umrijeti.

Kada sam se osvjestila, bile su ropkinje oko mene. Nebo je bilo tamno kao i moje srce. Tamni oblaci pokrivali su nebo. Visjeli su blizu zemlje i bijeli bljesak ih je tu i tamo razdvajao. Grad, koji je malo prije bio tako buran, šušlo je, kao da bi po njemu bila smrt. Neoprijateljstvo me je bilo u stolici, stiskala sam svogreza sina na svoje srce i čekala, ali nisam znala što čekam. Ozlojeđet sat; (tri popodne, op. ur.) nebo je još jabe zatamnilo. Grozan potres potresao je zemljom. I zrak se uzburkalo i činilo mi se kao da se svičet pretvara u ništavilo. Pala sam polumrtva. Jedna od mojih ropkinja — ži-

Osamstogodišnjica Moskve

(Po Vojejkhu Tkaldžiku iz češkog lista

»Apostolat sv. Cyrila i Metodijes«)

U srcu prostrane ruske zemlje leži »sveta bjelokamena majica Moskva«, kako su je nazivali stari Rusi. Prostrane se uz obije obale rijeke Moskve koja se nakon dugog vijuganja izliva u Oču i zatim u veliku rijeku Volgu. Tu su se već od davnih vremena krizale važne trgovačke ceste, a isto tako je bilo već u dalekoj prošlosti nastanjeno mjesto sadašnjeg glavnog grada SSSR. Tako dokazuju arheološke iskopine. Tako nam sam naziv »Moskva« ukazuje na praslavensko naselje. Ipak je tek 1147. godine Moskva stimpila u povijest. Tada se sastao u Moskvi suzdalski knez Juraj Vladimirovič Dolgorukij sa Svjatoslavom Olgovičem, černigovskim knezom, i s drugim svojim saveznicima, koji su mu pomogli u boju protiv velikom knezu Izjaslavu Mstislaviću. Tom prigodom po prvi put spominje ruski ljetoпис Moskvu, koja tom godinom počinje opstojati za rusku povijest. Zato se lietos spremaju većike proslave te 800-godišnjice. Sto je za svakoga Hrvata Zagreb, za Čeha »zlatna majica«. Pravo to je za svakoga Rusu »bjelokamena majica Moskva«.

Polovicom XII. stoljeća bila je Moskva još sasvim mala tvrđava. Uvjerava se na južnoj granici suzdalske kneževine. Priča se, da je suzdalski knez Juraj Vladimirovič Dolgorukij poručio svom bojaru Stjepanu Ivanoviču, da će kaznu njegove neposlušnosti podijeliti drveni grad preko rijeke Moskve na Borovičkom bratčulju, gdje se danas diže moskovski Kremalj. Tako je navodno postala Moskva, Koncem XII. stoljeća bila je još manje mjesto. Uvjerava se na izvornim gradinama. Godine 1237. pala je Moskva strana katastrofa. Tatarski kan Batu, Džingis-kanov unuk, provali u Rusiju i zapali Moskvu.

Unatoč tomu Moskva se je ponovo podigla iz svoje nesreće, osobito zaslugom kneza Daniela Aleksandroviča (rođen 1303.), najmlađeg sina Aleksandra Nevskoga. On je učini glavnim gradom samostalno moskovske kneževine. Većina je zasl. Jan za razvitak Moskve ikejevski metropolit Petar, koji je već godinu 1325. prenio svoje sjedište iz Vladimirita u Moskvu, svojih crkvenim ugledom i svetosti svoja života dao je metropolit Petar ujedinjenim snagama moskovskih kneževina također vjersku podršku, a to je u ono doba bio odučan korak. Za njegovim su se primjercem poveli također njegovi nasljednici na metropolitoljkoj stolici, naročito Aleksij i Jona, koji zajedno s Petrom čine trojicu najslavnijih moskovskih metropolita, te se postuju kao prvi sveti ruske crkve. Metropolit su kao velikim značaj za ujedinjenje zemlje oko Moskve i za stvaranje misljenja kršćanske ruske države kao i nabožno-političkog izgrađenja možda više nego li ogromna sila i bapslovna bogatstva moskovskih velikih knezova i kasnije careva.

U toku stoljeća trebalo je Moskvi podnijeti mnogo teških kušnja i nesreća. Moskva je bila više puta zapaljena

ili od neprijatelja razorena ili od glada i priljepljenih bolesti poharana, ali se je svaki put naglo pridigla. Moskva se počela napokon kao središte ruskoga državnoga, narodnoga i vjerskoga života graditi raskošna i otmjena, kako to i odgovara njezinu značenju.

Godine 1712 prenio je Petar Veliki svoje sjedište iz Moskve u Petrograd, novi glavni grad Rusije u Finskom zaljevu na ušću rijeke Neve. Moskva je time došla u malen udarac, ali je ipak zadržala prvenstvo kao središte trgovacki i narodnog života. Petar učinie također moskovski patrijarhat i mjesto njegove podigne u Petrogradu god. 1721. Sveti Sinod.

Od polovice XVIII. stoljeća počela se Moskva silno modernizirati. God. 1755. ustanovio ondje Jelisava Petrovna (1745. do 1761.) na savjet velikoga naučenjaka i pjesnika Lomonosova prvo rusko sveučilište.

Zadnja nesreća zadesila je Moskvu godinu 1812., kada su je opsjedali Francuzi pod vodstvom Napoleona. Tada su Rusi sami zapalili grad sa svih strana, tako da su morali Francuzi odustati sa velikim gubicima. Nakon njihova odlaska Moskva se je ponovo digla iz pe-

Sv. Toma o vladanju nad narodom

Dne 7. ožujka slavili smo i ove godine blagan sv. Tome Akvinskog, Andjeoskog Naučitelja, pa je uputo, da se sjetimo, kako se je sv. Toma bavio i pitanjima javnog života. On je u svojim djelima (u 18. stoljeću) razložio načela, koja se mogu sasvim lijepo primijeniti na javni život naših dana. Ne možu njegovim u manjini jednina nalazi sili i djelo: »De regimine principum« (O vlad. knezova). Sv. Toma nije to djelo dovršio. Dosao je samo do četvrtog poglavlja druge knjige. No već u onome, što je napisao od tog djela, nalazimo glavna načela, kakie valja u pravljanju državom. Digne su misli, koje veliki Naučitelj razvija u tom pogledu. Onaj, koji upravlja državom, ističe sv. Toma, jest u državi kao duša u tijelu, da, kao što je Bog u svijetu. Zato će njine prevajati revnost za pravednost značaji, da je postavljen mjesto Boga da svojim podanicima kroi pravdu. S druge strane bit će blag čijejedno pojedine podanike kao svoje udove. Ljubav prema pravednosti, eto, to je odliča onoga, koji si je svijestan da vladat narodom kao namjesnik Boga. To je pravednost, koja priznaje svakome svoje i koja jednako svaku zlorabu vlasti, te sve usmjeruje za opće dobro. Namjesnik Božji je onaj, koji vladat narodom! Kako je uzvišeno shvaćao sv. Toma situaciju onoga, koji vladat narodom.

stan neki strah i zahtijevao, da želi govoriti s mojim suprugom. Kada je stupio u dvoranu, pokleknuo je pred Poncijem govoreći: »Zovem se Josip Arimatejac i molim, dozvolite, da smislim i križu i krunu Isusovo tijelo i pokopati ga u svojoj rakvi«. Poncije nije ni digao oči, ali je to dozvolio rečavši: »Samo učinite...« Strij je čovjek otišao i vidjela sam, da ga je čekalo nekoliko žena zavijenih u pokrivala.

Tako je minuo nesretni dan. Isus je bio pokopan u raku, koja je bila usječena u stijenu. Pred nju su postavili straže, ali treći dan je ipak ustao iz groba kao pobjednik. Ustao je, kako je prorokovao i pokazao se je mnogim osobama. Svjedoci toga bili njegovi učenici, koji su svojom krvlju potvrdili sve, što su govorili.

Od toga vremena nije mojemu supruhu njeđna stvar išla od ruke. Osuđivali su ga u senatu, pa i sam Tiberij, zarad njegova ponašanja. Osuđivali su ga Židovi, iako je udovoljio njihovoj strasti. Njegovo daljnje življenje bila je tuga i žalost. Sto se mene tiče, živjela sam u veći sramoti, negoli prije.

Draga Fulvijo! Sto je filozofija i mudrost svih mudraca naprama nauci, koju je učio sam Bog u i kojoj je toliko ljubavi, dubine i vječnoga mira! Ovu nauku čitati i razmišljati, to je bilo moje jedino veselje. Dizala sam ruke i

pela, ali daleko krasnija negoli je ikada prije bila. Na uspomenu oslobođenja mjesta od Francuza podgoše stanovnici Moskve u godinama 1737.—1833. u Bijelom gradu kod obale rijeke Moskve »sajam i proljep hram Kristu Spasitelju, najveći hram u Moskvi. Bio je visok 102 metra, zauzimao je površinu od 6.750 četvornih metara i bio ukrašen umjetničkim djelima najboljih ruskih umjetnika (na temelju nacrtu rekonstrukcije Moskve od 10. svibnja bio je razoren).

Poslije listopadske revolucije postade Moskva ponovo godine 1918. glavnim gradom, ispočetka samo glavnim gradom RAR, a od 1922. godine glavnim gradom cijele SSSR. Od tog vremena još više raste i veličinom i svojim značenjem. Godine 1927. brojala je 2.032.000 stanovnika, godine 1934. već 3.614.000, a sada možemo računati već daleko preko 4 milijuna moskovskih stanovnika. Moskva je djelomično oštećena u posljednjem ratu, kad su se Nijemci približili do 45 km grada, ali hrabrim je braniteljima pošlo za rukom zaštititi majicu Moskvu. Nakon velike pobjede godine 1945. nastalo je također za glavni grad SSSR doba novoga razvitka.

Moskva je za svakog Rusu sveto mjesto, sveto po svojoj gorđoj prošlosti, sveto po svojim vjerskom i narodnom značenju, sveto i zbog svojih mnogih samostana i hramova. Moskvu kao glavni grad ogromne slavenske države čeka bez dvojbe još sjajna budućnost.

MEĐUNARODNI SASTANAK KATOLICKE »CARITAS«

Od 20. siječnja do 1. veljače o. g. održao se je međunarodni sastanak katoličke »Caritas« (Dobrotvornosti) u Lucernu u Švicarskoj. Prisustvovali su zastupnici 20 naroda. Glavni je zadetak toga sastanka bio, da zastupnici raznih karitativnih organizacija stupe u užu dodir te da se porazgovore o najnužnijim potrebama raznih naroda, koje su nastale uslijed ratnih događaja. Sastanak je u tom pogledu potpuno uspio. Zastupnici su raznih naroda izvjestili o karitativnom djelovanju u njihovim zemljama prije rata, za rata i poslije rata. Nakon toga su raspravljali o pomoći djeci. U Evropi ima, naime, oko 20 milijuna djece, koja trebaju hitnu pomoć. O svim se je pitanjima ponovo i dublje raspravljalo na sastanku, koji se je održao u Parizu od 3. do 5. ožujka ove godine.

PODRUŽNICA KNJEŽEVNOG DRUŠTVA SV. MOHORA ZA ISTRU

otvorila se je na Rijeci kod stolne crkve (Piazza Duomo, ugao Calle Mariani) i to kao trgovina devocionalna (nabožnih knjiga, molitvenica, krunica, križeva, slika i t. d.). Tu je trgovinu preuzelo Društvo od č. sestara, koje se vraćaju u Italiju. Ondje se može kupiti također molitvenik »Oče, budi volja Tvoja!« i naš list »Gore srca!«

oč prema nebu tražeći onoga, kojega su neđuzna ubili. To je bila jedina moja utjeha.

Nekoliko mjeseci kasnije je Poncije izgubio službu. Bio je opet pozvan u Evropu. Ali dući od mjesta do mjesta nosio je neizmerno teško breme iskre-noga kajanja. Posvuda sam ga pratila. Ali kakav je moj život u njega? Sva se stresam, kad čujem njegov glas, kojim je izrekao osudu. I kada kod objeda ropkinja donese umivaonik, čini mi se uvijek, kao da bi rukom stavljao u vruću krv.

Moj sin, ljubimac moje duše, umro je. Ah za njim nisam plakala. Ta bio je najjednak nesretnog imena i samo njegova sreća, što je izbjegao uzdatu, koje dolazi za nama. Ta posvuda se kršćani množe i njihov se broj širi. I ovdje čujem tu i tamo spominjati lase mojeg supruga. Doznala sam da su učenici Isusovi: prije negoli su se rastali i pošli naučavati narodima evanđelje, postavili u svoju vjeru osvetničko riječi:

»Mračen pod Poncijem Pilatom.«
To strašno prokletstvo ponavljati će se od vijeka do vijeka.

Neka te Bog čuva, draga Fulvijo! Pla i nad mojom Neke. Bog nad tobom prosipa svu sreću, koju smo si nekada čestitali i željelo jedna drugoj. Zbogom za uvijek!...

Dopisi

IZ ZAGREBA

Vjerske konferencije

Dne 19., 20., 21. i 22. pr. nji. održana su ovdje vjerske konferencije za ntelligenciju i studenstvo mladina, o temama: »Čovjek i sadašnjica«, »Hrvatska — potreba čovjeka«, »Krist ugaonamen nazona o svijetu«, »Krist u Crkvi«, »Čovjek, religija, Krist, Crkva, sadašnjica nesumnjivo su uvijek aktuelna pitanja, te čovjek nastoji naći nekog osjor na njih i zauzeti nekog stanovite prema njima. I upravo ove konferencije imale su svrhu da doprinesu bar nešto u tom pravcu.

Progovornici su nastojali što potpunije zahvatiti svoje teme, što im je danak i uspjelo, i ako je po koji vrt važan problem ostao tek naučen, kao na pr. problem prisutnosti Crkve odnosno kršćana u konkretnom vremenu; zatim pojava svih velikih pokreta današnjice kao čisto religioznih pokreta, koji nesumnjivo dokazuju, da je istina religija potreba čovjeka.

Ne obazirajući se na neke znanje prapuste može se reći, da su konferencije zadovoljele gotovo najveći dio slabaštajstva, na što nas upućuje i redovito veliki broj prisutnih posjetilaca.

IZ GRACIS:

Mlada misl

Na Uskršnji ponedjeljak doživjela je naša župa neobitno slavlje. Toga je namne dana po prvi put prikazao Svevišnjem svoju vjeru svečanu sv. misu naš domorodac, sin seljačke kuće, vešč, g. Ivan Buršić iz sela Katun, Lijepe svetiđani dan i za naše nepotrebno svečanost privukli su u naš grad nepotrebno mnoštvo naroda iz svih naših sela i susjednih župa. Polobojig je naroda bilo toliko, da ga naša naše prostrana crkva nije mogla primiti, pa su mnogi crkva morali pratiti svečani čin u crkvi. Ove 11 sati dopraćen je mladimčinom i neovoreci iz župnoga stana u crkvi, gdje je nakon završa Duša. Svetvoga započela svečana sv. Misa. Mladomčinom je vodio pred, g. župnik dr. Antilje Marčević, a pomagali su mu njegovi drugovi te kodjev ovogdišli mladomčini velič, gk. Anto Merlić i Vjekoslav Rusac. U župu propovjedi o značenju svećenika održao je profesor pazinskog sjemeništa vešč. Slavko Kalac, dok je pod mison skladno pjevao zbor pazinskih sjemeništaraca i hrvatskih bogoslova pod vodstvom bogoslova Vlatka Lakoseljan, koji je isto najstorski svirao na orgulji.

Nakon objavljenih crkvenih svečanosti nastavljeno je slavlje u rodnoj kući mladomčinika u selu Katunu, gdje je oko 5 sati podne služena večerna i omdnjenjog crkveni sv. Polojaje. Do u kasnu noć odpravljalo je veselje iz gostoljubive kuće mladomčinikove oca, koji je razigrana srce zajedno s ostalim vjovju ukucimačinima glodao ostvarenje želje svojega mladomčina sv. misa svećenika. Mladomčinika neka prati Bog u njegovom budućem naporom radu za spas povjerenih mu duša.

IZ LABINA

Hrvatska riječ i krvt

Nedavno je novi župnik i dekan vešč, g. Vladislav Pretnate započeo držati u labinskoj crkvi uz talijanske također hrvatske propovjedi na očevidno zadovoljstvo hrvatskog pučanstva. U labinskoj crkvi nije se čula hrvatska riječ od nastupa fašizma do najnovijih dana. Tako je eto poravnjena teška krivica, nananesa našem narodu.

IZ DOLENJE VANI

Trudnevica

Ove godine pružio nam je Gospodina Bog veliku milost. Dao nam je lijepu prigodu, da se pripravimo za uskršnu sv. isporviti i pričest. Priprava je bila u trudnevici, koju smo posvili pod zaštitom sv. Josipa dne 19. ožujka, a završili dne 28. ožujka sa sv. Misom, tričesti i božjom blagoslovom. Trudnevici je počinjalo oko 50 djevojkaja iz naše i vranjske župe. Dne 1. ožujka došlo je 17 djevojkaja čak iz Laniča, koje su nam pokazale dobar primjer, kao traba biti nariživi i požrtvovani, kad se radi o tome, da se sluša riječ Božja.

Zaljubljenica, g. L. Jurec, koji je u trudnevici održao, za plodnost mladi, kao i našem vešč. župniku Bošk Milutoviću, koji nam je u prijevomu. Naposljetku im dobi Bog.

Iz katoličkog života

U DACHAU JE UMRLO 2.000 SVEČENIKA

Prema statistikama, koje su sastavljene s velikom pomoćju nakon duljih istraživanja, uurio je u Dachau 2.000 katoličkih svećenika. Prema jednom izvješću, nadjenom u arhivu tog zloglasnog koncentracijskog logora, bila su god. 1945. u Dachau 1498 svećenika iz 25 zemalja. Bio je među njima 791 Poljak, 261 Nijemac, 122 Francuzi, 64 Austrijanac, 73 Čehi, 38 Holandijanci, 34 Belgijanci, 29 Talijani itd. Među njima je bio 1 nadbiskup, 1 biskup, 2 opata, 2 arhimandrita, 742 župnika i vikara, 2 generalna vikara, 11 profesora sveučilišta, 262 redovnika, 38 bogoslova itd.

IZ POREČA

Dolazak hrvatskih Milsoidnica
Nedavno su u Poreč stigle tri sestre Milsoidnice (među njima 2 Istranke) iz Rijeke, da nadomjeste čit broj Plovidnosti, koje su otišle u Italiju. Hrvatske će sestre držati djecu dem, pri čijim, popravljati crkveno ruho i rublje. Župnici treba da javne čit sestrama broj hostija, koji žele mjesečno nabavljati kod njih.

Neka ih i u našem gradu čit sestre doprinjele pono dobra za boljitak naroda.

IZ ZADRA

»Pobozno Društvo Pravih Isovskih Ljubitelja«

Napokon je išta u tirk upisa eudija »Poboznog Društva Pravih Isovskih Ljubitelja« i to u hrvatskom jeziku. Ona sadržava nov hrvatski Pravilnik, odobren od Zadarskog Nadbiskupskog Ordinarijata.

To se društvo može smatrati kao krma svih euharistijskih djela. Zamislila ga je sv. Terezija od Lisua. Najveći apostol u širenju tog društva bio je sv. Leonardo od Porto Maurizio. S vremenom kao da se je na nj zaboravilo, ali je uskrnsulo na nov život u crkvi sv. Frane u Zadru god. 1915. s obilježnim crkvenim poglavarima, na čelu s njim mu dali svoje blagoslov i odobrenje sv. Oci pape i katolički episkopat te se je razširilo po svim stranama svijeta.

Članom tog društva može postati svatko, a dužnost je samo čuvati se grijeha i posebice ljubiti Isusa te nastojati po mogućnosti sprečavati posveta i svetožrtve.

Činjenice postati članom, neka se obrati na naslov: Otač Hugolin Didon, franjevac — Zadar, samostan sv. Frane.

IZ LANISCA

Sv. Misije

Nakon 50 godina imali smo opet sv. Misije. Pripravljali smo se na nje prije nekoliko tjedna svakodnevno čit i molili u crkvi svakog dana krunica.

Sv. Misije je vodio veleč. o. Leopold Jurca, ravnatelj pazinskog hrvatskog sjemeništa. Narodni su mu nastupili nekihriivi utisak staskeji govori. Pod utjecajem Bože molosti ispunjala su se naša srca dosada neosjećanom radošću. Isposljednae bile su zaposjednute do kaene noći. Na Uličnicu smo svi još jednom pristupili k sv. Prčisti.

Sv. Misije smo završili svečanom procesijom.

IZ RAČJE VASI

Sv. Misije i Uskršna svečanost

Što nam se je pričinjalo kao san, etoji pred nama kao stvarnost. Imali smo sv. Misije. Nakon što zato najveća zahvala dobrom Bogu, koji nam je dao da doživimo te sretno dane, i srdačna zahvala misijonar veleč. Ocu Eduardu Bajčetu, koji je s apostolskom ustrajnošću dolazio k nama svakog dana dvaput. Hvala i g. župniku, koji je ovim sv. Misijama pokazao, koliko nas ljubi i kako mu stoji na srcu spas naših duša.

I na Uskršni ponedjeljak imali smo svečanost sv. misu. Već prije su djevojke svedile crkvu tako, da se je u njoj sve sjajilo od ređa i čistoće.

Slobodno možemo reći, da u našem životu nijesmo nikad doživjeli toliko sreće i veselja kao u danima sv. Misija i na Uskršni ponedjeljak. Doista, Bogu hvala!

NOVI BISKUPI U POLJSKOJ

Poljska je poslije ovoga rata proširila svoje granice sve do rijeke Odra. To je novo područje prije bilo pod Njemačkom. U tom je području Sv. Stolica odmah nakon rata sa sva biskupijska mjesta imenovala novim biskupima odnoše biskupskim administratorima same Poljske.

VELIKO POLJSKO SIROTIŠTE

U Shelomu blizu Varšave opet je otvoreno. U zavod je primljen veliki broj ratnih sirota iz svih strana Poljske. Taj poznati zavod nosi ime Pija XI. i sada je pored obnove, a pokrovljen je sv. kardinal Hlond, nadbiskup varšavski. Sv. Otač Pija XII. poslao je zavodu znatnu pripomoć, koju su gojenici zavoda primili s iskrenom zahvalnošću.

CRKVENE PRILIKE U AUSTRIJI

Glede crkvenih prilika u Austriji izjavio je kardinal Imtzer, nadbiskup u Beču. Jedno od najvećih zala, koja su zadesila Austriju za nastićišta, bilo je ukinuce vjerske pouke u školama, koje je zamijenilo ruglo kršćanstva. Većina austrijskih crkava bila je više ili manje oštećena uslijed ratnih događaja. Danas je rad oko obnove tih crkava neobično težak, ali katolici su u tom pogledu veoma poživni, te pomazu taj rad, koliko im je god moguće. Govoreći o mlađez rekao je kardinal, da je hitenizam proizveo veliku moralnu štetu među mlađez. Problem austrijske omladine, rekao je kardinal, razdijeljen je prema dobi u dvije skupine. Velike uspjehe imamo kod mlađez ispod 16 godina, pri čemu nas potpomaze na zadovoljiv način sovjalska vlada u Beču. Kod starije mlađez je rad oko uzgoja mnogo težak. Ta se mlađez vratila kući nakon dužeg ili kratkog službovanja u vojničkoj službi, ali još više morala slomljena. Crkva — zaključio je kardinal — mora riješiti teške probleme u Austriji. Materijal na razaranja nijesu teža od onih, koja su nastala u dušama. Nu izgledli su dobri, ne bojimo se budućnosti!

POVRATAK KATOLIČNIH MISIJONARA U JAPAN

Svim katoličnim misijonarima dozvoljen je ulazak u Japan uz jedini uvjet, da poznaju japanski jezik.

POČANJE O KATOLIČKOJ CRKVI

Jenkins Haki, načelnik Tokija, glavnog grada Japana, koji se je nedavno vratio kući sa svog putovanja po Americi, izjavio je o katoličkoj Crkvi ovo: »Katolička Crkva je najživljenija i najsvršenija ustanova na svijetu između svih ustanova. Njezin je temelj istina.«

ZASTAVE POLITIČKIH STRANAKA

Ne smiju se blagoslivljati. Tako je odlučila Kongregacija svetih obreda u Vatikanu.

OBITELJSKE NEĐELJE

Biskup američkog grada Bostona izjavio je obiteljske neđelje, u kojima su članovi obitelji pristupaju je sv. sakramentima. — Osim toga su u svim crkvanjima grada Čikaga i okolice uveli sveti sat za vjenčane u neđeljama. Za vrijeme tog sata vjenčani drugovi obnavljaju pred Bogom svoje vjenčane.

vati svoje dužnosti u braku.

JEKVA ESKIMA

Misijonar O. Bernardu na Aljaski došao je nedavno neki Eskimac, koji je prečao Beringova vrtka (tj. sjena, koji dijeli Evropu od Amerike) samo sa to, da bude poučen u katoličkoj vjери i da primi sv. krst. Prije povratka kući namolio se oca misijonara, da mu dade jedan katekizam, kako bi kod kuće i druge uzmagao poučiti u vjeronauku.

Kad je isti misijonar već prije toga priprio u neko eskimako selo, vidio je, da su si ondjejni seljani sagradili crkvu, premda nijesu imali svećenika. U crkvi našao je mnogo ljudi, koji su mu rekli, da se ondje sakupljaju i mole te svoje žitave prije podne, eđa na taj način pokušaju, kako bi rado prisustvovali sv. misi i primili sv. pričest.

GOŠANJICA SV. ADALBERTA

Kardinal Hlond, nadbiskup varšavski, oćedio je, da se svečano proslavi 950. godišnjica mućeničke smrti, koju je pretrpio u Prunji sv. Adalbert, prvi nadbiskup u Gnjevu. Proslava će se održati između 26. i 29. travnja ove god. Po svj prilici će se tom prigodom sastati svi poljski biskupi pod predsjedjtvom kardinala Hlonda, da vijećaju o važnim crkvenim pitanjima.

OBNOVA MONTEKASINA

Radovi oko obnove glasovite benediktinske opatije na Montekasinu lijepo napreduju. Skoro tri četvrtine kulevina odnranili su sa površine bazilike. Prve dvije kapele na desnoj strani, ona s. Grzgora i sv. Karmelana, potpuno su porušene. Treća kapela na istoj strani, ona sv. Sakramenta, malo je oštećena. Dragocjeno Svetohramište su našli posve netaknuto. Grob sv. Benedikta i ćelija toga sveca, koji se nalaze na dvjema posvema različenim mjestima opatije, izbjegli su kao žudom uništenju. U kripti ostale su neoklećene kapele sv. Mavra i sv. Placida.

CRKVA OD SOLI

Kapela sv. Antuna u solnom rudniku u Witelci u Poljskoj je bez sumnje jedina crkva, sagradena potpuno od soli. Sagradena je u 17. stoljeću. Mise su se čitale prema namjeni rudara. Sve je u toj kapei od soli, i altar, i križevi i kipovi sv. Antuna i drugih svetaca. Katedra je također usječena u bloku soli. Do svetišta se dolazi po stepenicama, kojih ima 391 te su usječene u sol. Po tim stepenicama dolazi 200 metara ispod zemlje. Sol se, kako je poznato, kantom svjetla.

MI VIŠE MOLIMO I ZADOVOLJNI

Katolički misijonar O. Ducharne (Diskaro), o kojem je u našem žitvu već bilo govora, i koji kao misijonar djeluje među Eskimima, doveo je jednom sa sobom nekog Eskima u grad Churchill. Eskimac se divio velikom gradu, izlozbanja, rasvjeti, željeznici, automobilima i t. d. Kad se je svega toga našto, rekao je: »Bijeli su ljudi veoma sretni. Znađu graditi visoke kuće, pa čak takve, koje nijesu tako visoke kao ostale, a miču se na tračnicama. Prave vrtu i zatvaraju je u staklo te njome svjetle. Vidio sam mnogo stvari, ali jednoga nijesam vidio: ti ljudi nijesam vidio kod molitve. Mi ne znamo toliko kao bijeli ljudi, ali smo sretniji. Mi više molimo i zadovoljniji smo.«

RAZNE VIJESTI

Maršal Tito održao je dne 31. ožujka na zajedničkoj sjednici obaju vijeća Narodne skupštine FNRJ, kojoj su prisustvovali također predstavnici diplomatskog zbora, veliki govor o vanjskoj politici FNRJ Jugoslavije. U svojoj vanjskoj politici — rekao je maršal Tito, vlada FNRJ Jugoslavije stoji nepokolebljivo na stanovitu dosljednoj borbe za očuvanje mira u svijetu te gospodarske i kulturne suradnje. Dosljednja tome jugoslavenska je vlada, i ako teška srca, potpisala mirovni ugovor s Italijom, koji predstavlja veliku nepravdu za našu zemlju, uvjereni, da taj čin odobravaju ne samo svi narodi Jugoslavije,

već i narod, koji je ostao izvan granica naše zemlje i na koji nećemo nikada zaboraviti, kao što je to naglašeno u izjavi prigodom potpisivanja mirovnog ugovora. Jugoslavenska je vlada i zbore Koruške uputila spomenicu konferenciji velike četvorice, u kojoj su neposredno utvrdeni ushi zahtjevi za priključenje jednog dijela Koruške, koji je nastanjen većinom od Slovenaca i koji s narodnosnog i povijesnog gledišta pripada nama. Predstavnici zapadnih zemalja, u prvom redu Amerike i Engleske, uporno se protive da se udovolji našim opravljenim zahtjevima. No pitanje Koruške — naglasio je maršal

Tito — za nas neće biti likvidirano i stinuće s dnevnog reda tako dugo, dok ono ne bude jednog dana za nas pravdom riješeno. Nakon što je odbio sve klevete i optužbe iznesene proti Jugoslaviji, rekao je, da će Jugoslavija dosljedno nastaviti svoju dosadašnju vanjsku politiku zajedno sa Sovjetskim Savezom u drugim bratskim slavenskim i ostalim narodima. Prikazavši zatim političke i gospodarske odnose sa slavenskim i susjednim zemljama, maršal je Tito završio svoj govor uz burno oćobravanje narodnih zastupnika.

Jugoslavenska delegacija u Moskvi. Na poziv Savjeta ministara vanjskih poslova doputovala je u Moskvu delegacija FNR Jugoslavije, kojoj je na čelu podpredsjednik savezne vlade Edvard Kardelj. Jugoslavenska će delegacija izložiti pred Savjetom ministara vanjskih poslova gledište Jugoslavenske vlade u pitanjima, koja se tiču mirovnog ugovora s Austrijom.

Sabor NR Hrvatske sastao se je 10. ovi. mj. na svoje prvo redovno zasjedanje. Sabor raspravlja o prijedlogu državnog proračuna i financijskog zakona NR Hrvatske za 1947. godinu.

Opći izbori narodnih odbora obaviti će se na području NR Hrvatske od 20. travnja do 1. lipnja ove god.

Berba predi, neplamenosti. Prema izvještajima, koji su stigli Ministarstvu prosvjete NR Hrvatske, uć u analitičkim tečajevima u NR Hrvatskoj sada čitaji i pišati 57.044 nepismena.

Savjet ministara vanjskih poslova u Moskvi raspravlja o obliku i opsegu političke organizacije Njemačke.

Autobus na 46 mjesta izradila je radionica Državnog autobusnog poduzeća u Ljubljani. To je najveći autobus, koji je dosada izrađen u NR Sloveniji.

Velike poplave nastale su početkom ovog mjeseca u Poljskoj. Uslijed topljenja snijega i leda rijeke su preko noći nabujale i preliće se preko svojih korita. Štetna je ogromna, a ima i ljudskih žrtava. Viesti su odmah priskočile poplavljenicima u pomoć.

Na bivšim njemačkim uzletišta (aerodromima) sada sada Nijemci krunpir.

20.700.000 sateva izvezli su švicarski urari prošle godine i za njih dobili 605 milijuna švicarskih franaka. Izvoz sateva predstavljao je ljanjske godine 33% iztavo švicarskog izvoza.

Engleski parlament (Donji dom) odobrio je mirovne ugovore s Italijom, Rumunjskom, Bugarskom, Madarskom i Finskom, koji su bili potpisani 10. ožujka ove god. u Parizu.

400.000 rudara stupilo je u jednodnevni štrajk u znak žalosti za 111 drugova, koji su životom stradali u ugljenokopu Centralija u sjeveroameričkoj saveznoj državi Illinois. Američka štampa drži, da se rudari poslije štrajka neće vratiti na rad u one ugljenokope, koje smatraju opasnim za rad.

42.500.000 vreća kave spalili su 111 umištili Brazilijanci od 1935. do 1947. godine. Razumije se, da je grehota uništavati Božje darove.

Na otoku Madagaskaru, gdje gospodare Francuzi, došlo je do ustanka ondješnjeg domaćeg svijeta. Između francuskih četa i ustanka došlo je do borbe.

Savetnik tajništvu naš u Trstu osudio je nametnuto izveštje Pasquellina, koji je 10. veljače ove god. u Puli ubio engleskog generala De Wintona.

BVETO FISMO NOVOGA ZAVJETA

(Evangelija i Djela Apostolska)

NA BOLJEM PAJ-IRU SA SLIKAMA uz cijenu od 60.— Dinara (uvezvano) i pučke izdanje u obliku molitvenika uz cijenu od 40.— Dinara (uvezvano) možete nabaviti kod

HRV. KNJ. DRUŠTVA SV. CIRELA I METODA

(prije Društva sv. Jeronima) ZAGREB, Trg Kralja Tomislava br. 21. i kod

KNJIZEV. DRUŠTVA SV. MOHORA PAZIN (ISTRA)